

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ÖZET : Kıdem tazminatı alacağı'nın tahsili istemiyle açılan davanın;Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

ESAS NO : 1985/21
KARAR NO : 1985/28

K A R A R

Davacı : Ali Hikmet Yılmaz.İstasyon Cad.80.evler Kirşe sokak No.18
KÜTAHYA
Vekili : Av.Nurettin Dörmez.GEDİZ
Davalı : Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği'ne izafeten 1542
No'lu Efendi Köprüsü Tarım Kredi Kooperatifi-GEDİZ
Vekili : Av.Birsen Güney-Bahçelievler 4.Cad.No.169-ANKARA

K O N U : Davalı iş yerinde müdür olarak çalışan ve emekliye ayrılan davacı,kıdem tazminatının hesabında Toplu İş Sözleşmesi gereği kendisine devamlı olarak ödenen teşvik primi'nin nazara alınmadığını,bu yüzden kıdem tazminatının noksan ödendiğini ileri sürerek,noksan ödenen 74.156 lira kıdem tazminatı alacağı'nın davalıdan tahsilini isteyerek davalı aleyhine Gediz Asliye Hukuk (İş)Mahkemesi'ne 24-5-1983 günlü dilekçe ile alacak davası açmıştır.

Gediz Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi : 13-12-1983 gününde, 1983/162-275 sayılı ile; davacı ile davalı arasındaki ilişkinin hizmet aktini değil,statü hukukunu ilgilendirdiği,davaya bakmanın iş mahkemesi sıfatı ile mahkemelerinin görevine girmediği,dava da İdari Yargı yerinin görevli bulunduğu gerekçesi ile mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş,karar davacı vekilinin temyizi üzerine,Yargıtay 9.Hukuk Dairesi'nce onay olarak kesinleşmiştir.

Bu kez davacı; kıdem tazminatından noksan ödenen 74.156 lira alacağın tahsili istemi ile 2-3-1984 günlü dilekçe ile İdari Yargı yerinde dava açmıştır.

Eskişehir İdare Mahkemesi : 27-3-1985 gününde, 1984/82, 1985/114 sayılı ile dava konusu anlaşmazlığın, 1475 Sayılı İş Kanunundan ve Toplu İş Sözleşmesi'nden kaynaklandığı,konunun özel hukuk alanını ilgilendirdiği,İş Kanununa ve Toplu İş Sözleşmesi'ne dayalı hak iddiasına ilişkin davanın Adli Yargı yerinin görevine girdiği gerekçesi ile mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Böylece; Adli ve İdari Yargı yerlerinin tarafları,sebebi ve konusu aynı olan davada verdikleri kesinleşen görevsizlik kararları nedeniyle,2247 Sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş,davacının bu uyuşmazlığın çözümlenmesini isteyen 26-9-1985 günlü dilekçesi üzerine konu ile ilgili olan ve dava dosyaları Eskişehir İdare Mahkemesi Başkanlığı'nın 26-9-1985 günlü,1984/82 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Zekâi Özdi, Şerafettin Seyhun, Şafak Sancar, Erol Çırakman, İlhan Köseoğlu ve Abdullah Demir'in katılmaları ile yaptığı, 11-11-1985 günlü toplantıda, geçici raporör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler ve Danıştay Başsavcılığı'nın 14-10-1985 günlü, 1985/20 sayılı ve Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 23-10-1985 günlü, 930 sayılı; davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki yazılı düşünceleri okunduktan; toplantıya, Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Mustafa Bumin'in yazılı düşünce doğrultusundaki sözlü açıklaması dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava; Tarım Kredi Kooperatifinde müdür olarak çalışmakta iken, emekli olan davacıya noksan ödenen kıdem tazminatı alacağı'nın tahsili istemine ilişkin olup, anlaşmazlık kıdem tazminatından doğmakta ve davacı bu kıdem tazminatının noksan ödendiğinden bahisle, noksanlığı talep etmektedir.

1581 Sayılı Kanuna göre, kurulan ve daha sonra çıkarılan 7-6-1985 günlü, 3223 Sayılı ve 1581 Sayılı Yasa'nın kimi maddelerini değiştiren yasa ile statüleri aynen korunan Tarım Kredi Kooperatifleri; bu kanunda yazılı hükümlerden faydalanmak üzere ortaklarının ekonomik menfaatlerini korumak ve meslek ve geçimleri ile ilgili ihtiyaçlarını sağlamak amacı ile üreticiler tarafından karşılıklı yardım ilkesine dayanan ve tüzel kişiliği olan değişir ortaklı, ve tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır. Olay zamanında mer'i aynı kanun uyarınca bu kooperatifin işleri, kanun, ana sözleşme, diğer mevzuat hükümleri üs kuruluşların talimatları, genel kurul ve yönetim kurulu kararlarına göre yürütülmekte, bu kooperatiflerde görev yapan personelin atama, emeklilik ve görevden çıkarılması gibi hususlar ana sözleşmede gösterilmektedir.

Öte yandan; olay zamanında mer'i mevzuata göre, bu tür kooperatiflerde Toplu İş Sözleşmesi kapsamında olan ve olmayan personel görev yapmakta, 1581 Sayılı Yasa'ya göre çıkarılan " Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Personel Yönetmeliği'nin 40. maddesinde aylık ücretli Toplu İş Sözleşmesi kapsamında olan personelin Toplu İş Sözleşmesi'ndeki esaslar dahilinde ödeneceği, 102. maddesinde ise, emekliye sevk olunan personelin kıdem tazminatının 47. maddedeki esaslara göre ödenmesi öngörülmektedir.

İncelenen dosya içeriğinden; davacının özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiliğe haiz bir kuruluş olan 1542 No'lu Tarım Kredi Kooperatifinde çalıştığı, Koop-İş Sendikasına üye bulunduğu, Toplu İş Sözleşmesi'nden yararlanıp, bu sözleşme kapsamında olduğu, anılan sözleşme ile öngörülen haklardan olan kıdem tazminatından noksan ödenen kısmı da va konusu yaptığı anlaşılmaktadır.

Durum böyle olunca; anlaşmazlık Toplu İş Sözleşmesi kapsamında bulunan ve davacı ile arasında akti bir ilişki olan davacıya kıdem tazminatının noksan ödenmesinden kaynaklandığından, davada Adli Yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Esasen bu konuya ilişkin anlaşmazlıklarda; Adli Yargı yerinin görevli olduğu Mahkememiz'in süreklilik kazanan içtihatları cümlesindedir. (10-7-1985) günlü, 1985/13-19 sayılı Hukuk Bölümü kararı)

Açıklanan nedenlerle; davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve Gediz Asliye Hukuk Mahkemesi'nin İş Mahkemesi sıfatı ile verdiği 13-12-1983 günlü,1983/162-275 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle, Gediz Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 13-12-1983 günlü,1983/162-275 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 11-11-1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

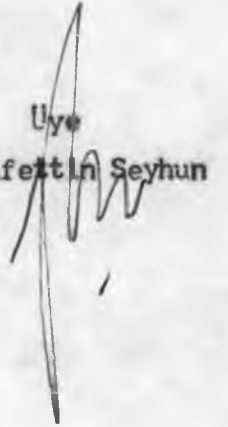
Başkan
Servet Tüzün

Uye
Zekâi Özdeğil

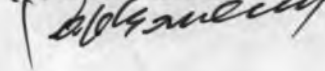

Uye
Şerafettin Seyhun

Uye

Şafak Sancar

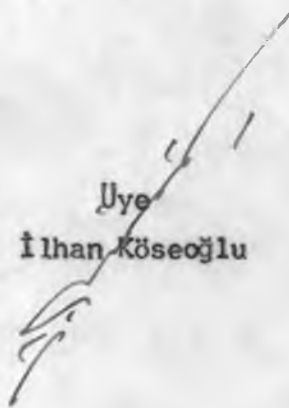
Uye

Erol Çırakman

Uye

İlhan Köseoğlu

Uye

Abdullah Demir

Pa 15/11

S.Y.